

ΠΑΣΟΚ

**8^η Σύνοδος
της Κεντρικής
Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ**

Ομιλία του

ΑΚΗ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Γενικού Γραμματέα
της Κ.Ε. του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "ΛΙΒΑΝΗ"
Κυριακή 21 Φεβρουαρίου 1993

YOUNG MAN OF THE YEAR
1911

8η ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΣΟΚ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ:

ΑΚΗ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ Κ.Ε. ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1993

Α.ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Συντρόφισσες και σύντροφοι, επιτρέψτε μου προτού προτείνω μια συγκεκριμένη διαδικασία για να προχωρήσουμε και να ολοκληρώσουμε την πρώτη θεματική σύνοδο να τονίσω ότι το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που υπήρξε στη σημερινή μας συνεδρίαση και τη χθεσινή ήταν ο ευρύτετος βαθμός προσωπικής γνώσης και εμπειρίας στη λειτουργία του θεσμού για μια σειρά από συντρόφους της Κεντρικής Επιτροπής που είτε από τη θέση του δημάρχου, του νομάρχη, του περιφερειάρχη, του βουλευτή ή του εκπροσώπου του Κινήματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πραγματικά κατάθεσε με την ομιλία του και μια ολοκληρωμένη προσωπική εμπειρία και γνώση.

Γεγονός που συνέβαλε αναμφισβήτητα να εξελιχθεί η συζήτησή μας σε μια ουσιαστική διαδικασία προσέγγισης της καρδιάς του προβλήματος, αλλά συγχρόνως μέσα από την προσωπική εμπειρία και γνώση υπήρχε μια - ας μου επιτραπεί - επικυριαρχία της τοποθέτησης στο κρίσιμο σημείο που ο καθένας έχοντας την προσωπική εμπειρία αναγόρευε ως το κυρίαρχο.

Γεγονός που ίσως μας αποπροσανατολίσει αν δεν το προσέξουμε στο τι θέλουμε να βγάλουμε μέσα από τη διαδικασία. Αναμφισβήτητα θέλουμε να απαντήσουμε στο πώς προωθούνται οι συνενώσεις, στο πώς ξεπερνάμε την πολυδιάσπαση.

Αναμφισβήτητα θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες στην περιφέρεια και στο νομό σε σχέση με τη δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση. Πάνω απ' όλα όμως αυτό που έχουμε εμείς να κάνουμε και πρώτα απ' όλα είναι το να καταθέσουμε στην ελληνική κοινωνία πρόταση για νέα κοινωνική συμφωνία σχετικά με ένα νέο

δημοκρατικό και αναπτυξιακό σχέδιο που έχει ανάγκη ο τόπος.

Ουσιαστικά προτείνουμε νέους θεσμούς. Παραγωγική και δημοκρατική ανασυγκρότηση της ελληνικής κοινωνίας για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της δεκαετίας του '90.

Δεν ερχόμαστε απλά ιστορικά να συμβάλουμε στη μετεξέλιξη κάποιων θεσμών, μεμονωμένα και ξεκομμένα, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια. Ερχόμαστε να καταθέσουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική πρόταση που πράγματι απαιτεί για την ελληνική κοινωνία και παραγωγική και θεσμική ανασυγκρότηση, διότι συνειδητοποιούμε ότι το κοινωνικό στοιχείο, η κοινωνική διάσταση της πορείας ολοκλήρωσης της δημοκρατίας και της ανάπτυξης απαιτεί αυτού του είδους τους νέους θεσμούς που συζητούμε εν πάση περιπτώσει αυτές τις δύο μέρες.

Και επιτρέψτε μου να πω όταν μιλάμε για νέους θεσμούς, με όλα τα επακόλουθα, δύο στοιχεία νομίζω, αυτό μας έχει δείξει το παρελθόν, η 18χρονη ενασχόληση του ΠΑΣΟΚ από διάφορα επίπεδα και με διάφορα στελέχη του, στη στήριξη, στην ενίσχυση, στην αναβάθμιση του Κινήματος και του θεσμού στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της περιφέρειας, επιβάλλεται δύο πράγματα να διατηρήσουμε.

Πρώτον μία νηφαλιότητα και μία άνεση όσον αφορά τη διάρκεια ολοκλήρωσης της εφαρμογής, στοιχείο το οποίο ίσως έρχεται σε αντίθεση με την κριτική η οποία έγινε και σωστά έγινε για τις καθυστερήσεις και τις ατέλειες που δείξαμε στη 18χρονη μέχρι σήμερα πορεία ή στην 8χρονη κυβερνητική θητεία του ΠΑΣΟΚ.

Από την άλλη μεριά όμως οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε ότι θεσμοί αυτής της εμβέλειας και αυτής της προοπτικής εάν δεν περάσουν και δεν κατοχυρωθούν στη λαϊκή συνείδηση, εάν παράλληλα δεν αποκτήσουν την εξουσία, την πολιτική, τη διοικητική και την οικονομική που είναι αναγκαία δεν πρόκειται να πετύχουμε.

Αρα λοιπόν έχοντας εμείς την εμπειρία μας από το ότι καθυστερήσαμε λέμε να ολοκληρώσουμε ένα θεσμό, δεν ξέρω αν καθυστερήσαμε ή μάλλον να το πω αλλιώς, οπωσδήποτε μπορούμε σήμερα να μιλάμε για καθυστέρηση γιατί δεν ολοκληρώσαμε, εάν όμως

συνειδητοποιήσουμε την έκταση της συζήτησης που γίνεται και που για πολύ καιρό ακόμη θα γίνεται στην ελληνική κοινωνία για την ανάγκη ξεπεράσματος της πολυδιάσπασης στην πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση και αν δούμε ότι η δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση έχει όλες αυτές τις διαστάσεις και τις προβληματικές που είπαμε προηγουμένως και ότι η περιφέρεια είναι μια σαφώς διαφορετική ποιότητα από την Αυτοδιοίκηση, η οποία στη δική μας πρόταση εδώ που συμφωνήσαμε και που φαίνεται να υπάρχει και σύγκλιση σε μεγάλο βαθμό από την Κεντρική Επιτροπή είναι πρώτου και δευτέρου βαθμού, δηλαδή θεσμοί αποκεντρωμένης εξουσίας είναι ο πρώτος και ο δεύτερος βαθμός, ενώ η περιφέρεια είναι θεσμός αποκέντρωσης.

Και φάνηκε ως κοινός τόπος να είναι θεσμός αποκέντρωσης που δίνει τη δυνατότητα να συντονισθεί προγραμματισμένα αποφασιστικά με ένα ισχυρό κέντρο η ανάπτυξη στην περιφέρεια, όπου παντρεύεται η κρατική εξουσία που αποκεντρώνεται και η εξουσία που πρέπει να υπάρξει για να έχουμε αποτέλεσμα στον προγραμματισμό και την περιφερειακή ανάπτυξη των εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ώστε να υπάρξει το πάντρεμα, η κοινή πορεία στην κατεύθυνση της αποτελεσματικής ανάπτυξης.

Επομένως θα έλεγα αυτό το στοιχείο εάν το λάβουμε υπόψη μας και φαίνεται είναι κοινός τόπος, έχω εδώ τις παρατηρήσεις και τις γραπτές προτάσεις όλων όσων κατατέθηκαν και που είναι πράγματι νομίζω όλες προς αυτή την προοπτική, δηλαδή να ξεκαθαριστεί ο ρόλος της κάθε μιας ενότητας στην πορεία την οποία είπαμε προηγουμένως.

Και εδώ πέρα να τα πιάσουμε ένα-ένα από τη σειρά. Οι προτάσεις εδώ πέρα που αφορούν, έχουν κατατεθεί και βέβαια θα τις λάβουμε όλες υπόψη, προτείνοντας μια διαδικασία που την είπαν και αρκετοί άλλοι σύντροφοι, μιας κατ' αρχήν έγκρισης από την ΚΕ της εισήγησης στους βασικούς άξονες και στις βασικές κατευθύνσεις που παρουσίασε.

Εν συνεχεία, πρέπει να υπάρξει μια εξουσιοδότηση με βάση τις παρατηρήσεις οι οποίες υπήρξαν προς το Εκτελεστικό Γραφείο για να προχωρήσει σε μια τελική προσπάθεια προσέγγισης του πιο αποδεκτού και του πλέον αποτελεσματικού τρόπου στη βάση όμως αυτών των

συγκεκριμένων αρχών που είπαμε προηγουμένως, έτσι ώστε να υπάρξει μετά και παράλληλα και με την κατάθεση μιας ολοκληρωμένης πρότασης για τη δημόσια διοίκηση, διότι δεν νομίζω ότι ποτέ και το είπατε αρκετοί εξάλλου, διανοούμαστε να ολοκληρώσουμε το ένα τμήμα αν δεν έχουμε μπροστά μας και το άλλο, τη δημόσια διοίκηση.

Διότι αυτά είναι δύο συγκοινωνούντα δοχεία, ότι παίρνεις από το ένα δίνεις στο άλλο. Ελεγα ότι τουλάχιστον η δημόσια διοίκηση πρέπει να υπάρξει εδώ ως εισήγηση ξεκαθαρίσματος αλλά είμαι βέβαιος ότι ούτε αυτό αρκεί εάν δεν ξεκαθαρίσουμε σε μια συζήτηση για την πολιτική μας στρατηγική, για την οικονομία και την ανάπτυξη και αν δεν ξεκαθαρίσουμε τα θέματα των πόρων και των αρμοδιοτήτων όσον αφορά την αναπτυξιακή δυνατότητα τότε πραγματικά δεν μπορεί να κλείσει αυτή η ιστορία κι έτσι κι αλλιώς πρέπει να βρούμε μια διαδικασία οι θεματικές συσκέψεις που έχουμε μπροστά μας, οι θεματικές συνεδριάσεις της ΚΕ που πρέπει πραγματικά να κλείσουν σε γρήγορο χρονικό διάστημα και η σκέψη την οποία είχαμε και στο ΕΓ είναι να προχωρήσουμε στην....

Το θέμα είναι ότι η επόμενη σύνοδος της ΚΕ και έχει ευθύνη το ΕΓ παράλληλα με την ολοκλήρωση, η οποία δεν ξέρω τώρα αν τελικά θα φέρουμε οικονομία, ανάπτυξη ή θα φέρουμε την κοινωνική πολιτική ή τη δημόσια διοίκηση, σε όλα σχεδόν είμαστε έτοιμοι να ξεκαθαριστούμε μέσα στις επόμενες μέρες.

Εν πάση περιπτώσει αναγκαστικά όπως είπαμε και στην εισήγηση τη χθεσινή και στο πρόγραμμα δράσης πρέπει μέσα στο πρώτο τετράμηνο '93 να τελειώσουμε αυτές τις διαδικασίες. Δεν έχουμε περισσότερο χρόνο για να μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε πραγματικά ολοκληρωμένα τις επιμέρους πολιτικές κατά τομείς που είπαμε προηγουμένως και είναι σαφής η πολιτική στρατηγική και οι επιμέρους πολιτικές του ΠΑΣΟΚ κατά χώρο και κατά τομέα.

Στη βάση αυτής της διαδικασίας θα ήθελα να πω ότι προτάσεις π.χ. που έχουν να κάνουν με την αναβάθμιση και το ξεκαθάρισμα του ρόλου της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης είναι κλειδί.

Διότι εδώ πραγματικά εάν θέλουμε να υλοποιήσουμε αυτή τη

φιλοσοφία που είπα προηγουμένως πρέπει να της δώσουμε όλα εκείνα που της ανήκουν. Διοικητικά, οικονομικά, οργανωτικά. Τα πάντα.

Δεν μπορούμε να έχουμε ούτε συντρέχουσες αρμοδιότητες, ούτε οτιδήποτε άλλο. Καταργούνται. Αποκλειστικές. Και λέμε ποιές είναι. Αυτές συγκεκριμένα. Καταγραφή. Μόνο έτσι ξεκαθαρίζουν τα πράγματα.

Ας μην το λύσουμε τώρα αλλά η λογική αυτή πρέπει να είναι. Δηλαδή η εξουσία είναι εδώ, τέρμα. Αυτές είναι, αυτοί οι πόροι, αυτή η υπευθυνότητα. Καθαρίσαμε.

Βεβαίως αυτό το πώς θα γίνει δεν θα το λύσουμε εδώ πέρα μέσα. Συνενώσεις πέραν αρμοδιοτήτων με κλειδί. Σας θυμίζω μια εμπειρία που κάναμε σύντροφοι το 1987 θυμάστε είχε περάσει τον 1622, αρχές '87 και εν συνεχεία μπήκαμε αμέσως φουλαριστοί όλοι μαζί να βγάλουμε τις ανθρωπογεωγραφικές ενότητες.

Και σας θυμίζω το 1988 ολόκληρο και το μισό '87 όλες οι νομαρχίες και οι νομάρχες, τα νομαρχιακά συμβούλια παλεύαμε και γινόταν μεγάλος πλακωμός ποιές θα είναι οι ανθρωπογεωγραφικές ενότητες και βγήκαν. Και βγήκαν και τα Προεδρικά Διατάγματα.

Και υπάρχουν έτοιμα Προεδρικά Διατάγματα αυτή τη στιγμή στο πλαίσιο προετοιμασίας της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης, έτοιμα όλα τα Προεδρικά Διατάγματα, δημοσιευμένα, με τις ανθρωπογεωγραφικές ενότητες για τους, δεν τολμούσαμε να πούμε νέους δήμους τότε, διότι κάπου με τον Τρίτη είχαμε πλακωθεί διότι ο Τρίτης εννοούσε μέσα από τους νέους δήμους τους μητροπολιτικούς δήμους και λέγαμε δεν είναι δυνατόν να περάσουμε μια τέτοια λογική διότι ουσιαστικά θα έχουμε να κάνουμε αποσυγκέντρωση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση εις βάρος των αποκεντρωμένων κοινοτήτων.

Γι' αυτό το λόγο τότε το είχαμε πει να προχωρήσει η ιστορία συνενώσεις. Και βάλουμε τα κίνητρα να έχουμε, για να αποφύγουμε την αναγκαστική συνένωση, πολιτικά δεν τολμούσαμε. Και να σας πω και κάτι; Προχθές ήμουν σε μια διαδικασία της ΤΕΔΚΝΑ. Όλοι θέλουν τώρα αναγκαστική συνένωση, όλοι οι δήμαρχοι.

Τους είπα εντάξει. Ποιός θα πάρει το πολιτικό...; Εσείς λέει θα αποφασίσετε. Εμείς θα αποφασίσουμε, το ΠΑΣΟΚ, θα κάνει την αναγκαστική συνένωση, αυτοί θα λύσουν το πρόβλημα διότι θα υποταχθούν οι πάντες και το πολιτικό κόστος ποιός θα το έχει;

Εν πάση περιπτώσει πρέπει να ξέρεις ότι υπάρχουν και προβλήματα τα οποία γι' αυτό ακριβώς εμείς εδώ μέσα βρήκαμε προσέγγιση, βρέθηκαν πολλές προτάσεις ενδιαφέρουσες, επειδή ακριβώς λέμε δεν λύνονται αυτά τα θέματα διὰ γορδείου δεσμού αλλά χρειάζεται να διαμορφώσουμε τις ευνοϊκότερες δυνατές προσεγγίσεις, γι' αυτό οι προτάσεις που κατατέθηκαν εδώ πέρα μέσα π.χ. είτε με την προοπτική του δήμου αλλά συγχρόνως με τις κοινότητες, ο Μανώλης Δασκαλάκης έκανε μια τελευταία πρόταση γραπτώς, εν πάση περιπτώσει κάποια διαδικασία που θα μας βοηθήσουν να ξεπεράσουμε τη διάσπαση που υπάρχει σήμερα, πρέπει να βρεθεί.

Και σ' αυτήν πρέπει πραγματικά να καταλήξουμε και θα υπάρξει μία τελική πρόταση μέσα στο κείμενο το οποίο θα έρθει. Πάντως είναι το μεγάλο θέμα.

Αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να νομίσουμε ότι θα αναβαθμιστεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι δήμοι εάν λύσουμε αυτό το θέμα. Το κλειδί είναι το άλλο. Πόροι, αρμοδιότητες, εξουσίες, καθαρές σε πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Αυτό νομίζω είναι το άμεσο που μπορεί να γίνει αμέσως και να αρχίσουν να λειτουργούν αναβαθμισμένα. Αυτό είναι το κλειδί. Ο Γιάννης επισημαίνει κάτι που ιδιαίτερα όσοι ζήσατε Αυτοδιοίκηση το ξέρετε πολύ καλά.

Υπάρχουν τεράστια προβλήματα στο βαθμό αποτελεσματικότητας, στην οργάνωση και στη λειτουργία. Εγώ δεν δέχομαι την κριτική που έγινε ότι οι δήμαρχοι είναι έτσι, κάνουν, δείχνουν. Είναι, γίνονται.

Αλλά νομίζω ότι μόνο εάν η κεντρική εξουσία ήταν καλύτερη τότε θα μπορούσε να τα έλεγε. Επειδή και η κεντρική εξουσία έχει τα

ίδια και τα χειρότερα χαρακτηριστικά γι' αυτό νομίζω πρέπει να καταλάβουμε ότι θέλουν και αυτοί εκσυγχρονισμό. Οι δήμοι θέλουν εκσυγχρονισμό όπως όλοι μας. Θέλουμε εκσυγχρονισμό. Αλλά πώς θα τον προωθήσουμε;

Επειδή και να το δώσεις δεν γίνεται καλό είναι να μπορούμε όλοι μαζί μέσα σε μια πορεία εκσυγχρονισμού που θα επιβάλει τον εκσυγχρονισμό και δεν θα τον αφήσει εθελοντική πρωτοβουλία του οποιουδήποτε.

Το δεύτερο στοιχείο, δεν επεκτείνομαι περισσότερο νομίζω όμως ότι οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί είναι πάρα πολύ καλές, βοηθάνε να ξεκαθαρίσουμε τα θέματα.

Το δεύτερο στοιχείο που θα ήθελα να σας παρακαλέσω είναι το θέμα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Επιβεβαιώθηκε νομίζω στην κοινή συνείδηση των πολιτών η δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση ως ένα απαραίτητο εργαλείο και δεν φέρνω ως επιχείρημα το ζητάνε όλοι που ειπώθηκε χθες. Το γεγονός είναι ότι είναι το δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ανεφικτός και μπορεί να λειτουργήσει έτσι ώστε να ξέρουμε έχουμε Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εξουσίες.

Και εδώ βέβαια το πράγμα επίσης πρέπει να ξεκαθαριστεί. Τι βαστάει το κράτος και τι παίρνει η δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι πολύ καθαρά χωρισμένο. Εάν υπάρχουν προβλήματα συγκρούσεων και ανταγωνισμών είναι γιατί οι αρμοδιότητες μερικές φορές δεν είναι καθαρές.

Γι' αυτό λέω όχι συντρέχουσες. Αποκλειστικές. Τα τρία επίπεδα πρέπει να έχουν δικές τους αρμοδιότητες. Άλλες στο πρώτο, άλλες στο δεύτερο, άλλες στο επίπεδο της περιφέρειας.

Αυτό νομίζω είναι το κλειδί για να μην έχουμε προβλήματα στη νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Τώρα από εκεί και πέρα εκλεγμένος ο πρόεδρος άμεσα ή έμμεσα, η πρόταση η δικιά μας είναι έμμεσα, είναι

πρόεδρος δηλαδή του νομαρχιακού συμβουλίου.

Μην το κολλήσουμε εκεί πέρα, ακούσαμε και τις απόψεις, πρέπει να συζητηθεί, πρέπει να έρθει μια τελική κατάληξη. Δεν είναι εκεί το θέμα αυτή τη στιγμή. Πρέπει να συμφωνήσουμε όμως κι αυτό είναι η κατεύθυνση, ότι απαιτείται άμεσα η εφαρμογή της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης όπως ακριβώς λέμε οι επόμενες δημοτικές εκλογές μέσα στην εισήγηση νομίζω, έτσι κι αλλιώς νωρίτερα δεν μπορεί να γίνει.

Το τρίτο. Στην περιφέρεια. Ο Σκανδαλίδης σας εξήγησε προηγουμένως γιατί αναγκάστηκε να πει τι δεν είναι η περιφέρεια για να γίνει σαφές τι δεν είναι. Πρώτα-πρώτα δεν είναι αποκεντρωμένο κράτος ομοσπονδιακής δομής. Δεν είναι και κρατική υπηρεσία, δεν είναι - κατά την πρότασή μας - τριτοβάθμια Αυτοδιοίκηση.

Είναι όμως ένα κέντρο ισχυρότατο, προγραμματικό, παρεμβατικό, αναπτυξιακό που όμως έχει δικιά του δομή. Αρα αυτά τα τρία πράγματα νομίζω αποτελούν τη βάση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης μέσα από την οποία μπορούμε να βρούμε πια την πρότασή μας προς την κοινωνία για μια δημοκρατική και παραγωγική ανασυγκρότηση σε επίπεδο θεσμικό για να μπορέσουμε πράγματι αυτά που λέγαμε και χθες και που είπε και ο Πρόεδρος και είπε για σύγκλιση με Ευρώπη και πορείες ανάπτυξης κ.ο.κ. να βρούμε αποτελεσματικούς τρόπους προσέγγισης και να βγούμε από την κρίση.

Νομίζω με αυτή την πρόταση εάν συμφωνείτε να προχωρήσουμε σε μια κατ' αρχήν έγκριση-ψήφιση της εισήγησης του Προέδρου και του Εκτελεστικού Γραφείου για τα θέματα Αυτοδιοίκησης, ανάπτυξη και αποκέντρωση και περιφέρεια και να εξουσιοδοτήσουμε Πρόεδρο και ΕΓ μαζί με την άλλη εισήγηση που θα φέρουμε για δημόσια διοίκηση ή και τις άλλες εισηγήσεις να έχουμε μια τελική πια έγκριση που θα βρούμε και με ποιά διαδικασία βέβαια θα γίνει εν συνεχεία.

